

STATISTIKAAMET

Erkki Keldo
Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie: 24.09.2025 nr 10-1/3347-1

Meie: <DataType_126695743_4_1 /> nr
<DataType_126695743_2_1
>/><DataType_126695743_3_1 />

Turismitegevuskava 2026–2029 eelnõu kooskõlastamine

Austatud Erkki Keldo

Statistikaametile on edastatud lisaadressaadina arvamuse avaldamiseks **turismitegevuskava 2026–2029 eelnõu**. Oma pöördumises palute muuhulgas välja tuua, kas järgmiseks neljaks aastaks planeeritud tegevused on asjakohased ja nendega saavutada soovitud eesmärgid realistlikud arvestades erinevate osapoolte panust. Statistikaamet on tutvunud tegevuskava eelnõuga ning peab vajalikuks välja tuua järgnevad Statistikaameti tööd puudutavad tingimused:

1. Eelnõu **punktis 1 Visiooni ja eesmärgi** all on ühe peamise mõõdikuna viidatud Statistikaameti arvutustele tuginevale turismi lisandväärtusele. Juhime tähelepanu, et see näitaja on seotud meie arvamuse punktis 5 kirjeldatud turismi satelliitkonto põhinäitajate avaldamise keerukusega.
2. Eelnõu **punkti 2.1 all Tegevussammas nr 1: Eesti on aastaringelt atraktiivne turismisihtkoht** rõhutame, et äriturismi osakaalu on võimalik edaspidi kuvada, kui majutustevõtete poolt on selgelt välja toodud eraldi tunnuseks reisi eesmärk, mis eeldab vastavat koostööd tellimuse ettevalmistamisel Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi (edaspidi MKM) ja Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusega (edaspidi EIS). Turismi hooajalisuse hindamise juures palume kaaluda sõnastust „Kolme suurima ööbimiste arvuga kuu ööbimiste summa osakaal kogu aasta ööbimiste arvust majutusasutustes.“, mis vastab paremini mõõdiku sisule. Siin on seos ka eelnõu punktis **Tegevussammas nr 4: Turism on stabiilne ja tulus ettevõtlusvaldkond ning heade töötingimustega mainekas karjäärivõimalus töötajatele** all väljundeid toetava 44. tegevusega „Koostöös osapooltega töötame välja lahenduse, kuidas parandada majutusasutuste poolt kogutavate reisieesmärgi andmete täpsust, et äriturismi osakaal kajastuks usaldusväärsemalt turismistatistikas“. Sealjuures palume selgitada, mida on mõeldud sama tegevuse väljundmõõdiku „Võrdlusanalüüsis tuvastatud erinevus ärireisi kajastamise osas enne ja pärast muudatust“ puhul ehk **kes ja mida peaks tegema**. Juhime tähelepanu, et sellest võib sõltuda ka andmepõhise aruandluse ehk APA taksonoomia ja juba majutuse tarkvaradesse viidud lahendused.
3. Eelnõu **punktis 2.2 Tegevussammas nr 2: Sujuvad ja mitmekülgsed transpordi- ja digiühendused** juhime tähelepanu, et mõõdiku „Sadamate kaudu laevadega (v.a ristluslaevad) välismaalt saabunud ja välismaale lähetatud sõitjate arv“ puhul sõltub andmete edastamine statistilise konfidentsiaalsuse piirangute rakendamise tulemusest. See tähendab, et kui on tegemist ainult kahe majandusüksusega, siis nende andmete avaldamine on seotud vastava nõusoleku saamisega andmete omanikult. Alternatiivne võimalus on kasutada vastavate majandusüksuste avalikke andmeid või Transpordiameti andmekogu EMDE süsteemist. Samas ka viimase lahenduse puhul võivad olla takistuseks majandusüksuselt loa saamine avaldamiseks, vajadus tagada andmete konfidentsiaalsus ja andmete saamise ajastatus.
4. Eelnõu **punktis 2.4 Tegevussammas nr 4: Turism on stabiilne ja tulus ettevõtlusvaldkond ning heade töötingimustega mainekas karjäärivõimalus töötajatele** ei ole väljundeid toetava 43. tegevuse „Jätkame turismiettevõtjate aruandluse lihtsustamiseks andmepõhise aruandluse lahenduste kasutuselevõtmise soodustamisega, eesmärgiga tagada ressursisäästu kõigile osapooltele ja vähendada ettevõtjatele langevat halduskoormust. Reaalajamajanduse võimaluste arendamine

majutusstatistika ja reisieetvõtjate aruandluse esitamise osas" all Statistikaameti hinnangul väljundmõõdikud piisavalt selgelt sõnastatud arvestades tegelikku olukorda ning välja on toomata eri asutuste roll tegevuste elluviimisel (milline asutus on konkreetse tegevusega seotud koos ootustega). Väljundmõõdiku osas teeme ettepaneku sõnastada, et Statistikaamet on loonud võimekuse andmepõhise aruandluse ehk APA raames majutuskohadelt andmete vastuvõtmiseks ja töötlemiseks. Ühtlasi on seos andmete kvaliteedi tõusuga, sest andmed saavad otse majandustarkvarast detailsemal kujul ning Statistikaamet arvutab neid näitajateks kokku ühtlasel viisil. Andmete avaldamise kiirus tulevikus võib, aga ei pruugi muutuda APA-st lähtuvalt, kuivõrd tuleb arvestada ka muude asjaoludega. Samuti palume selgitada, kelle ülesanne on analüüsida reisieetvõtjate andmeedastust ning milline on Statistikaameti roll. Lisaks juhime tähelepanu, et *once only* printsiibi rakendamine APA-s tähendab seda, et tarkvaralahendustes tuleks andmeid kirjeldada üks kord, kuid neid võib edastada korduvalt eri asutustele. Seda näiteks juhul, kui mõni asutus ei saa teisele detailandmeid edastada või kui andmekomplekt on erinev või erineva perioodilisusega. Üldprintsiibina eelkõige registriandmete kasutamine on tavapärane protseduur statistika tegemisel.

5. Eelnõu **punktis 2.5 Tegevussammas nr 5: Nutikas, uuenduslik ja kestlik turismisektor** on väljundeid toetava 50. tegevuse "Tagame turismistatistika satelliitkonto regulaarse koostamise, leides selleks sobiva rahastus- ja koostöömudeli" juures väljundmõõdikuks alates 2027. a Statistikaameti poolt iga-aastase turismi satelliitkonto põhinäitajate avaldamine võrreldes varasema praktikaga lühema viitajaga. Statistikaamet alustas mõned aastad tagasi makromajanduse statistika töövahendi ja meetodika arendust. Selle suuremahulise projekti edukus sõltub piisavatest ressurssidest ning see on eelduseks, et Statistikaamet saaks turismi satelliitkonto meetodiliselt välja arendada ja statistikat tegema hakata. Juhime tähelepanu, et kuivõrd kasutame nimetatud konto olulise sisendina pakkumise ja kasutamise tabeleid, mis avaldatakse hetkel 3-aastase viitajaga, siis alles eeltoodud projekti juurutamise järel saame minna konto praeguse 4-aastaselt viitajalt lühemale perioodile.
6. Eelnõu **punktis 2.5 Tegevussammas nr 5: Nutikas, uuenduslik ja kestlik turismisektor** on väljundeid toetava 51. tegevusena esitatud "Arendame välja Eesti turismiandmeruumi, mis koondab ja ühendab turismiökosüsteemi andmed sh külastajate liikumismustrite andmed, et võimaldada andmepõhist otsustamist ja innovatsiooni", mille osas ei ole põhjalikumaid arutelusid veel toimunud. Tegemist on Euroopa Komisjoni tasandil ambitsioonika eesmärgiga, mida nimetatakse "Common European Tourism Data Space" (ETDS). Samas puudub hetkel lõplik teadmine, kes oleks nimetatud projekti juures tehniliseks koordinaatoriks ja milline saab olema rollijaotus. Palume võimalusel seda tegevust täpsemalt selgitada.

Loodame, et saate meie märkusi arvesse võtta ning täiendavate küsimuste korral oleme avatud jätkuvaks koostööks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Urmet Lee
Peadirektor

Piret Pukk piret.pukk@stat.ee